

Ткачук Яна Вікторівна

Спеціаліст-землевпорядник Люблинецької селищної ради

Ковельського району Волинської області

tkachukyv658@gmail.com

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ З ТИМЧАСОВОЇ ВТРАТИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ В УКРАЇНІ

В умовах трансформації соціально-економічних процесів у суспільстві відповідний рівень розвитку страхування забезпечує не тільки грошові виплати в разі настання страхових випадків, а й створює правові та економічні умови для стимулювання ефективної праці. Основою системи соціального захисту населення має бути державне соціальне страхування, здійснюване на обов'язкових засадах. Адже жодна держава, навіть високорозвинена, не в змозі побудувати таку систему соціального страхування, яка б була спроможною повністю й ефективно задовольнити потреби усіх верств населення [1].

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування розуміють як систему прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає надання соціального захисту, що включає матеріальне забезпечення громадян у разі хвороби, повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом (роботодавцем), громадянами, а також бюджетних та інших джерел, передбачених законом.

Соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності розглядається з позицій системного підходу як сукупність правових, економічних і організаційних заходів щодо компенсації ризику втрати працездатності. Разом з тим формування соціального страхування з тимчасової втрати працездатності має відбуватися на основі розробки стратегії та тактики, проведення адекватної політики держави, наявності

необхідних інститутів, застосування засобів, форм, методів та систем його забезпечення [2, с.200].

Соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності здійснюється за рахунок коштів Фонду соціального страхування України. Основним джерелами формування коштів Фонду є страхові внески страхувальників та застрахованих осіб як відсоток від сплати єдиного соціального внеску.

Напрямами використання коштів Фонду на соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності є виплата матеріальної допомоги за видами, матеріальне забезпечення функціонування Фонду та формування фінансових резервів.

Незважаючи на те що в Україні існує розгалужена система соціального захисту населення і, за класифікацією МОП, наша держава включена до групи країн з повним соціальним забезпеченням, ця система не відповідає сучасним потребам українського суспільства та не сприяє накопиченню соціального та людського капіталу. Ми маємо нерівномірність розташування суб'єктів надання соціальних послуг (концентрація у великих містах, стаціонарних закладах); розширення груп населення, які потребують соціальних послуг (існуюча система послуг не відповідає потребам вразливих верств населення); фінансові, територіальні та структурні бар'єри доступу до соціальних послуг та їхня низька якість; відсутність можливості вибору послуги та постачальника; значна фрагментація підпорядкування соціальних послуг серед різних структур. До факторів, що ускладнюють функціонування системи соціального захисту в Україні, можна віднести відсутність стандартів якості соціальних послуг; надмірну залежність органів місцевого самоврядування від рішень органів державного рівня; неузгодженість різних нормативно-правових актів, які регулюють надання соціального захисту та соціальної допомоги; негнучкість, нераціональність механізмів фінансування окремих програм соціального захисту населення; відсутність механізмів оцінки потреб бенефіціарів у послугах.

Соціальне страхування з тимчасової втрати працездатності як економічне поняття – це економічні відносини, пов'язані з розподілом і

перерозподілом валового внутрішнього продукту з метою формування фінансових ресурсів цільового призначення та використання грошових коштів бюджету Фонду соціального страхування на соціальні виплати і соціальні послуги [3, с.253].

Функціонуюча сьогодні в Україні система соціального страхування з тимчасової втрати працездатності повинна розв'язувати важливі соціально-економічні завдання, а саме: збереження та повне відновлення працездатності активної частини населення країни; матеріальне забезпечення громадян, які втратили працездатність з тих чи інших причин. Цьому виду страхування властиві певні суттєві риси, що втілюються у розподілі фінансових ресурсів, призначених для заміщення втраченої заробітної плати працівників внаслідок настання негативних наслідків впливу соціальних ризиків, а також надання їм необхідних послуг.

Список використаних джерел:

1. Мерзляк А.В., Бубнов А.О. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку. Публічне адміністрування: теорія та практика. 2018. № 1 (19). URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2018-01\(19\)/10.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2018-01(19)/10.pdf) (дата звернення: 10 березня 2019 р.)

2. Тищенко О.В. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування в Україні : теоретично - правові проблеми. *Вісник Ужгород. нац. ун-ту.* Сер. «Право». 2014. Вип. 24. Т. 2. С. 198 –200.

3. Шаварина М.П. Проблеми та шляхи вдосконалення соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. *Наукові записки. Серія «Економіка».* 2013. Випуск 23. С. 252-256.